

Чланак Ларија Батлера, првог замјеника високог представника: “Парламент БиХ има могућност да обезбиједи кориштење и производњу лијекова који ће бити сигурни за употреб&#

Босна и Херцеговина нема јединствено тржиште лијековима. Федерација БиХ и Република Српска имају различите законе и прописе којима се регулише производња и продаја фармацеутских и медицинских средстава, док у Дистрикту Брчко нема никаквих прописа у овој области. То значи да на тржишту лијекова у БиХ не постоје адекватни механизми заштите.

Због тога су цијене лијекова у Босни и Херцеговини више него што би заиста требало да буду, а лијекови су један од главних елемената који доприносе све већим трошковима живота у БиХ. У Босни и Херцеговини нема неких лијекова који се обично прописују у другим европским земљама, док је инспекција и контрола лијекова који се могу добити у БиХ неадекватна.

Укратко, грађани не могу добити лијекове који су им потребни, а лијекови које могу добити су обично прескупи и сумњивог квалитета.

У циљу рјешавања ових проблема, фармацеутски и правни експерти са државног и ентитетског нивоа, као и нивоа Дистрикта Брчко, су постигли сагласност, уз пуну сарадњу међународне заједнице, о тексту јединственог Закона о лијековима и медицинским

средствима за цијелу БиХ. Овај Закон је резултат интензивног рада и политичких преговора који су се одвијали неколико година, као и активног учествовања локалних и иностраних произвођача, те регионалних стручњака за фармаколошку праксу ЕУ земаља.

Закон који је прошле седмице усвојио Савјет министара и о коме сада треба да се поведе парламентарна дебата, има за циљ формирање јединственог тржишта лијекова у БиХ. Законом се утврђују једнаки услови за производњу, тестирање и продају лијекова и медицинских средстава у БиХ. Законом се такође дефинишу услови и предвиђају мјере за осигурање квалитета, сигурности и ефикасности лијекова. Законом се уводи и надзор над јединственим тржиштем и успоставља државна Агенција за лијекове као регулатор тржишта.

Такође је потребно напоменути да је Закон у потпуности усклађен са стандардима Европске уније и њеним директивама (што је неизоставан услов за даљње приближавање Босне и Херцеговине Европској унији).

Значајна је и чињеница да су и произвођачи лијекова имали активну улогу у изради Закона. Предузећа која отварају нова радна мјеста и осигуравају запошљавање с правом треба да буду партнери у утврђивању опште политике у некој области. Заправо, самим Законом се предвиђа судјеловање босанскохерцеговачких стручњака у даљем регулисању ове области.

Међутим, такође је било доста неспоразума о томе шта се заправо дефинише овим Законом. Имао сам прилику да видим неке коментаре у којима су њихови аутори давали своје мишљење о Закону, истовремено тврдећи да Закон никада нису видјели!

Новим Законом се успоставља јединствено тржиште лијекова и медицинских средстава у БиХ. То значи да исти аналгетици могу бити доступни у цијелој земљи, по истој цијени. Тренутно се у ентитетима и Брчко Дистрикту могу купити различити лијекови, а цијене су изнад тржишних, јер нека предузећа имају монопол у

једном или другом дијелу земље.

Надаље, према постојећем систему могуће је да се лијек који је оцијењен као сигуран за употребу у Републици Српској сматра лијеком који није сигуран за употребу у Федерацији БиХ и обрнуто. Бескрупулозни увозници злоупотребљавају постојање подијељеног система контроле и увозе јефтиније и мање квалитетне лијекове из иностранства (провјерите лијекове које имате код куће – уколико индикације нису преведне на ваш матерњи језик, вјероватно тај лијек није преконтролисао нити један надлежни орган).

Овај скандалозан систем би требало да буде промијењен ступањем на снагу Закона о лијековима и медицинским средствима, као и успоставом Агенције БиХ која ће контролисати тржиште. Када буде усвојен нови Закон и Агенција започне са радом, грађани БиХ ће бити сигурни да је сваки лијек који морају узимати прописно преконтролисан.

Закон може бити усвојен у наредних неколико седмица.

У погледу индустрије лијекова, Закон ће путем дефинисања једнаких услова за производњу, тестирање и продају лијекова и медицинских средстава сва предузећа ставити у равноправан положај у БиХ, а босанскохерцеговачке произвођаче довести у равноправан положај на међународном тржишту.

Путем осигурања прописне контроле лијекова који се увозе у БиХ, Законом ће се омогућити боља сигурност, већи избор и повољније цијене. Законом ће се такође омогућити босанскохерцеговачким предузећима да ступе на међународно тржиште, с обзиром да ће имати приступ међународно признатим сертификатима. Ова предузећа ће онда настојати да успјешно савладају конкуренцију и на тај начин ће доћи до повећања броја радних мјеста у овом сектору.

Доношење овог Закона ће имати и позитивне економске ефекте.

Свим потенцијалним инвеститорима у БиХ, свакој особи која

размишља о отварању предузећа у БиХ и оглашавању пријеко потребних нових радних мјеста, морају се непрекидно пружати увјеравања да ова земља има функционалну и модерну економију. Подијељено интерно тржиште лијекова указује на нефункционалну економију. Дакле, и без изузетно јаких етичких и комерцијалних аргумента који иду у прилог Закону о лијековима и медицинским средствима, потребу за усвајањем овог Закона довољно добро илуструје и сам економски аргумент.

Хоће ли Парламент БиХ гласати за лијекове који су својом цијеном приступачни грађанима, сигурни за употребу и који се могу купити у свим дијеловима ове земље?

Пажљиво ћемо пратити даље активности око усвајања овог Закона, како бисмо обезбиједили доношење исправне одлуке у Парламенту.

Лари Батлер је први замјеник високог представника.